

Vergaderjaar 2003–2004

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 297

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VOOR VREEMDELINGENZAKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 oktober 2003

Op 1 oktober jl. voerden wij een algemeen overleg met uw commissies voor Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over o.a. de JBZ-Raad van 2 en 3 oktober jl. (Kamerstuk 23 490, nr. 294). In dat overleg constateerden wij onvrede van de zijde van uw Kamer over de gang van zaken rond beschikbaarheid en openbaarheid van documenten. Helaas was dat niet voor het eerst. In dat overleg hebben wij toegezegd uw commissie een aantal voorstellen te doen om op een voor regering en Kamer meer bevredigende en praktische wijze te overleggen zodat de Kamer tijdig weet wat er speelt in Brussel. Wij deden enkele suggesties die wij hieronder, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, nader uiteenzetten, alsmede enige nadere gedachten. Teneinde deze suggesties in de context te bezien van hetgeen uw Kamer reeds toegaat, presenteren wij hieronder een totaaloverzicht. Indien u zich hierin kunt vinden stellen wij voor ze per direct te implementeren. Uiteraard staan wij open voor eventuele suggesties van de zijde van uw commissie. Uiterlijk in het voorjaar van 2004 zouden wij willen evalueren of de informatievoorziening rond de JBZ-Raad hiermee daadwerkelijk is verbeterd.

Overzicht JBZ-dossiers

De Europese Commissie presenteert tweemaal per jaar een mededeling over de vorderingen op het gebied van de totstandbrenging van een ruimte van «vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid» in de Europese Unie. In deze mededeling wordt een overzicht gegeven van de maatregelen die de Raad al aangenomen heeft, de maatregelen die in bespreking zijn, en toekomstige initiatieven. Wij sturen u het scorebord ieder half jaar toe rond de voorbereiding van de JBZ-Raad. De laatste versie¹ stuurden wij u met het verslag van de JBZ-Raad van 5–6 juni 2003.

¹ COM(2003) 291 met daarin een overzicht t/m het eerste semester van dit jaar.

Werkprogramma's

Elk voorzitterschap presenteert een Programma. Voortaan zullen wij u dit document aan het begin van elk voorzitterschap toesturen. Het voor uw commissie relevante gedeelte uit het Programma van het Italiaanse voorzitterschap treft u bijgaand aan.¹

Aan het begin van elk voorzitterschap zullen wij u ook, zodra dit beschikbaar is, het gedetailleerde werkprogramma doen toekomen van enkele belangrijke voorbereidende instanties van de Raad, t.w. het Comité van artikel 36, het Strategisch Comité Immigratie, Grenzen en Asiel en het Comité burgerlijk recht. Het Italiaans voorzitterschap heeft slechts een programma gepresenteerd inzake immigratie, grenzen en asiel dat u hierbij aantreft.² Het spreekt voor zich dat indien de onderwerpen in deze werkprogramma's u daar aanleiding voor geven, wij gaarne bereid zijn uw eventuele schriftelijke dan wel mondelinge vragen daarover te beantwoorden.

Overeenkomstig het reglement van orde van de Raad³ stelt het aantredende voorzitterschap indicatieve voorlopige agenda's van de voor de komende zes maanden geplande Raadszittingen op, waarin de beoogde wetgevingswerkzaamheden en operationele besluiten worden vermeld. Deze indicatieve voorlopige agenda's zullen wij u voortaan toesturen zodra beschikbaar. De indicatieve voorlopige agenda's van de JBZ-Raad onder Italiaans voorzitterschap treft u bijgaand aan.⁴

Aan de hand van hetgeen aan het begin van een voorzitterschap beschikbaar is, stellen wij voor een debat op hoofdlijnen te voeren opdat de regering in het vroegste stadium het gevoel van uw commissie kan betrekken in de voorbereiding van de JBZ-Raad.

BNC-fiches

Van nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie ontvangt de Tweede Kamer van de staatssecretaris voor Europese Zaken een beknopte beschrijving van de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen.⁵ In deze werkgroep wordt voor alle voorstellen die geen beheersmatig of routinematig karakter hebben een eerstverantwoordelijk departement aangewezen, een eerste inventarisatie gemaakt van de gevolgen voor Nederlands beleid en wetgeving en een eerste Nederlands standpunt bepaald. Dit standpunt, dat in de vorm van een «fiche» wordt gegoten, dient als basis voor het Nederlands optreden in de voorbereidende instanties van de Raad. Het fiche wordt vastgesteld door de Ministerraad en in beknopte vorm doorgezonden naar de Staten-Generaal en naar de Nederlandse leden van het Europees Parlement.

Niet alleen kunnen de fiches voor uw commissie aanleiding vormen de regering om nadere inlichtingen te verzoeken, zij kunnen tevens voor uw commissie aanleiding vormen om de regering periodiek naar de voortgang te informeren. Dat geldt zeker voor onderwerpen die al enige tijd in Raadskader besproken worden, maar nog niet geagendeerd zijn voor de JBZ-Raad.

Toezending ontwerpbesluiten

Op dit moment krijgt u ontwerpbesluiten toegezonden met de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad. Sommige ontwerpbesluiten zijn het Coreper enkele weken daarvoor al gepasseerd. Wij stellen voor dat u deze ontwerpbesluiten voortaan onmiddellijk geannoteerd toegezonden krijgt, hoewel op dat moment nog niet zeker is op welk moment dat ontwerp-

¹ Uit: doc. 10971/03 POLGEN 51; dit document is openbaar, ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Doc. 11064/03 JAI 201 ASIM 44; dit document is openbaar, ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

³ Artikel 2, zesde lid, Besluit van de Raad van 22 juli 2002 houdende vaststelling van zijn reglement van orde (Pb EG L 230 van 28.8.2002).

⁴ Doc. 10874/03 POLGEN 50; dit document is openbaar, ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

⁵ Zie Kamerstukken 2003–2004, 22 112.

besluit geagendeerd wordt voor de JBZ-Raad. Indien niet binnen vijftien dagen na overlegging van het ontwerpbesluit aan de Staten-Generaal door of namens een van de Kamers de wens te kennen wordt gegeven dat het ontwerpbesluit de uitdrukkelijke instemming behoeft, is stilzwijgende instemming verleend.¹

Voor zover ontwerpbesluiten naar uw oordeel de uitdrukkelijke instemming van uw Kamer behoeven, alsmede bespreking met de regering, zou gezien kunnen worden elk geschikt moment daarvoor aan te grijpen. Ook wanneer een algemeen overleg is voorzien ter voorbereiding op een informele bijeenkomst van JBZ-ministers zouden wij gaarne zien dat wij over eventueel resterende Nederlandse parlementaire voorbehouden bij ontwerpbesluiten komen te spreken. Uiteraard worden er geen besluiten genomen tijdens een dergelijke informele bijeenkomst, maar de instemming van uw Kamer kan betekenen dat het onderwerp als hamerstuk op de eerstvolgende bijeenkomst van de Raad (niet noodzakelijkerwijs in de JBZ-samenstelling) wordt aangenomen. De situatie dat een Nederlands parlementair voorbehoud om voor de regering niet kenbare redenen maandenlang de besluitvorming blokkeert, dient ons inziens zo veel mogelijk voorkomen te worden.

Toezending voorlopige agenda JBZ-Raad

In beginsel is de voorlopige agenda van de JBZ-Raad drie weken voorafgaand aan de JBZ-Raad beschikbaar. Wij stellen voor die agenda, zonder annotaties, voortaan onmiddellijk per e-mail door te sturen aan de griffier van uw commissie ter verdere verspreiding onder de leden. Hoewel deze agenda slechts onderwerpen vermeld en geen verwijzing naar documenten kent, is het in ieder geval geschikt als eerste indicatie voor de leden van uw commissie voor datgene dat er op de agenda zal staan.

Geannoteerde agenda

In beginsel sturen wij u vijftien dagen voor de bijeenkomst van de Raad een geannoteerde agenda. Regelmatig blijkt daaruit dat over bepaalde onderwerpen op dat moment nog niet duidelijk is welke vraagstelling in de Raad zal voorliggen. De documenten die wij u meesturen zijn meestal ook niet de versies zoals ze in de Raad zullen voorliggen, maar de laatst beschikbare versies die op ambtelijk niveau hebben voorgelegen of nog besproken zullen worden. Eventuele suggesties van uw zijde over inhoud of vormgeving van de geannoteerde agenda zijn welkom.

Aanvulling op geannoteerde agenda

In de regel ontvangt u een week na de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad een aanvulling op deze agenda. De regering probeert op deze wijze uw commissie te informeren over de laatste stand van zaken van de besprekingen in Brussel, en de laatst beschikbare (vertaalde) documenten toe te sturen. Ter vergemakkelijking stellen wij voor niet langer te werken met een aanvulling, maar met een geactualiseerde agenda waarin de integrale tekst van de eerdere geannoteerde agenda is opgenomen en bijvoorbeeld met cursiveringen is verduidelijkt wat er veranderd is.

Openbaarheid Raadsdocumenten

In de brief van 4 april 2003 van de minister van Justitie aan de voorzitter van de Eerste Kamer over openbaarheid van Raadsdocumenten² stelde hij dat ervan uitgegaan mag worden dat verstrekking door de regering van interne, en dus (nog) niet openbare, Raadsdocumenten aan de Staten-Generaal zonder meer is toegestaan. In aanvulling daarop hechten wij er

¹ Zie artikel 3, vierde lid, van de Rijkswet houdende goedkeuring van het Verdrag van Nice (Stb. 2001, 677).

² Eerste Kamer 2002–2003, 23 490, nr. 8s.

aan te melden dat dezerzijds geen bezwaar bestaat tegen verspreiding van interne Raadsdocumenten aan een ieder die uit hoofde van zijn functie bij de Staten-Generaal daar bemoeienis mee heeft.

Samenvattend komen wij tot het volgende m.b.t. suggesties voor een nieuwe werkwijze:

1. Aan het begin van elk voorzitterschap sturen wij u het Programma toe;
2. Aan het begin van elk voorzitterschap sturen wij u, indien beschikbaar, het gedetailleerde werkprogramma toe van het Comité van artikel 36, het Strategisch Comité Immigratie, Grenzen en Asiel en het Comité burgerlijk recht;
3. Aan het begin van elk voorzitterschap sturen wij u de indicatieve voorlopige agenda's van de geplande bijeenkomsten van de JBZ-Raad;
4. Aan het begin van een voorzitterschap wordt een algemeen overleg voorzien waarin een debat op hoofdlijnen wordt gevoerd;
5. Ontwerpbesluiten worden u voortaan onmiddellijk geannoteerd toegezonden;
6. De voorlopige agenda van de JBZ-Raad wordt voortaan onverwijld per e-mail doorgestuurd aan de griffier van uw commissie ter verdere verspreiding onder de leden;
7. De aanvullende geannoteerde agenda wordt vervangen door een geactualiseerde agenda waarin de integrale tekst van de geannoteerde agenda is opgenomen inclusief aanvullingen.

Met bovenstaande beseffen wij dat het probleem niet is opgelost dat in een aantal gevallen stukken toch te laat worden aangeleverd. Desalniettemin hopen wij hiermee een bijdrage geleverd te hebben aan een zodanig verbeterde informatievoorziening dat uw commissie tijdig betrokken zijn bij hetgeen er in Brussel speelt.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk